

„...Вужсагыс вежсис СССР-са народјаслөн облікыс, бырі наын мөда-мөд дінө недоверіјелөн чувствоыс, развітчис наын мөда-мөд кост дружбалөн чувство да ладміс, ташөм ногөн, јединөј сојузнөј государство сїстемаын народјаслөн збыль братскөј сотрудничество...“

Сталин.

Комі АССР-лыг Конститүція проект став јөзөн обсуждајтөм јылыг

Комі АССР-са Исполнительнөј Комітет Президіумлөн 1937-өд вога мај 26-өд лунса шуөм

Комі АССР-са Исполнительнөј Комітетлөн Президіум шуө:

1. Ошкыны Комі АССР-са Конститүціялыг проект, кодөс лө-өдөма конституціоннөј комиссіјаөн.

2. Комі АССР-са Конститүціялыг проект петкөдны Комі АССР-са став ужалыс јөзлы паскыда обсуждајтөм вылө. Шөктыны Печераса Окружнөј Исполнительнөј Комітетөс, районнөј исполнител-

нөј комітетјасөс, Сыктывкарса сөветөс да сиктса сөветјасөс им-рыс пыр-жө котыртны Конститүціялыг проект обсуждајтөм.

3. Комі АССР-са Конститүціялыг проект пыртны Комі АССР-са Сөветјас XI-өд чрезвычайнөј сјездлы відлалөм вылө, коді (сјездыс) чукөртчө Сыктывкарын тавоса јунь 20-өд лунө.

Комі АССР-са Исполнительнөј Комітетын председател—А. ЛЫПИН

ПРОЕКТ

Комі Автономнөј Сөветскөј Соціалістическөј Республикалөн

КОНСТИТУЦИЈА (Основнөј закон),

кодөс представитөма Комі АССР исполкомса Конституціоннөј комиссіјаөн да ошкөма Комі АССР исполкомса президіумөн Комі АССР-са сөветјаслөн чрезвычайнөј сјездлы відлалөм да вынсөдөм вылө пыртөм могыс

1-ој глава

Общественнөј устројство

1-ој статта. Комі Автономнөј Сөветскөј Соціалістическөј Республика ем рабочјјаслөн да крестаналөн соціалістическөј государство.

2-өд статта. Комі АССР-лөн політическөј модулыс—ужалыс јөз депутатјаслөн Сөветјас, кодјас быдмісны да јонмісны помещікјаслыс да капиталістјаслыс властөс путкылтөмла, пролетаріат диктатура завојутөмла, комі јөзөс царізм да роч империалістическөј буржуазіјаса націоналнөј нартитөмыс мездөмла да националістическөј контрреволюціјаөс жүгөдөмла.

3-өд статта. Комі АССР-ын став власт карса да сиктса ужалыс јөз кын ужалыс јөз депутатјас Сөветјас пыр.

4-өд статта. Комі АССР-лөн економіческөј подулыс—овмөслөн соціалістическөј сїстема і производство друдіјејас да средствојас вылө соціалістическөј собственност, кодјас утвердітчисны овмөслыс капиталістическөј сїстемасө бырөдөмла, производство друдіјејас да средствојас вылө частнөј собственност отменитөмла да мортөс мортөн эксплуатірујтөм бырөдөмла.

5-өд статта. Комі АССР-ын соціалістическөј собственност ем лібө государственнөј собственност формаа (став јөзлөн достояніје), лібө кооперативно-колхознөј собственност формаа (торја колхозјаслөн собственност, кооперативнөј Өтүвтчөмјаслөн собственност).

6-өд статта. Му, сылөн пышкөсыс, вајас, вөрјас, заводјас, фабрікјас, шахтајас, руднікјас, көрттуј, вавыв да сынөдывыв транспорт, банкјас, сьязлөн средствојас, государствон котыртөм візму овмөсса гырыс предпріјатіејас (совхозјас, машинотракторнөј станціјајас да с. в.), а сїз-жө коммунальнөј предпріјатіејас да карјасын да промышленнөј пунктјасын основнөј жїлішнөј фонд ем государственнөј собственност, мөд ногөн-кө став јөзлөн достояніје.

7-өд статта. Колхозјасын да кооперативнөј организацијајасын общественнөј предпріјатіејас најө ловја да мјортвөј инвентарөн, колхозјаслөн да кооперативнөј организацијајаслөн вөчан продукціјаыс, кызі і налөн общественнөј стрөјбајасыс ем колхозјаслөн да кооперативнөј организацијајаслөн общественнөј, соціалістическөј собственност.

Быд колхознөј дворлөн основнөј доход кынці, коді воө общественнөј колхознөј овмөсыс, ем ас пөлзүтчөмїн усадба бердса ыыжыд му участок да усадба бердса участок вылын личнөј собственностын подсобнөј овмөс, олан керка, прөдуктивнөј

инвентар—візму ужалан артель устав серті.

8-өд статта. Колхозјаслөн занимајтан му закреплајтчө на саяд дон босттөг да сроктөг пөлзүтчөм вылө, мөд ногөн-кө век кежлө.

9-өд статта. Овмөслөн соціалістическөј сїстемакөд өтшөщ, коді ем Комі АССР овмөсын ыжыдалыс форма, законөн лезөбөтка крестаналөн, көрвічысјаслөн да кустарјаслөн посны частнөј овмөс, коді подуласөбө личнөј уж вылын да коді оз лез јөзлыс уж эксплуатірујтөм.

10-өд статта. Гражданалөн личнөј собственност правоыс најө трудөвөј доходјас да чөжөмторјас вылө, олан керка вылө да подсобнөј гортса овмөс вылө, гортгөгөрсө ембурјас вылө, личнө ас вылө візан да удобство көлујас вылө, сїз-жө кызі гражданаалөн личнөј собственност наследујтөм вылө правоыс—охранајтөбны законөн.

11-өд статта. Комі АССР-лөн хоҗајственнөј олөмыс урчтөс да вескөдлысөс государственнөј народнохоҗајственнөј планөн общественнөј озырлун содтөм могыс, ужалыс јөзлыс материалнөј да культурнөј уровенсө пыр өтарө кыпөдөм могыс, соціалістическөј государстволыс независимөстөс крепитөм да сылыс обороноспособностөс јонмөдөм могыс.

12-өд статта. Комі АССР-ын уж—обязанност да честа делө ужавны вермыс быд гражданилөн ташөм принцип серті: „коді оз ужав, сїјө оз сој“.

Комі АССР-ын пөртсө олөмө социализм-лөн принцип: „быдөнсан—сїјө способностјас серті, быдөнлы—сїјө уж серті“.

II-өд глава

Государственнөј устројство

13-өд статта. Комі Автономнөј Сөветскөј Соціалістическөј Республика пырө РСФСР составө Автономнөј республика правојаслөн.

СССР-са Конституціја 14-өд статта да РСФСР-са Конституціја 19-өд статта префелјас саян, Комі Автономнөј Сөветскөј Соціалістическөј Республика пөртө олөмө государственнөј власт автономнөј подувјас вылын.

14-өд статта. Комі АССР состоитө Печорскөј округыс, Кулөмдін, Мылдін, Шојнаты, Сыктывдін, Сыктыв, Луз, Летка, Јемдін, Удора, Ізва, Уст-Уса, Устцылма районјасыс да Сыктывкар карыс, коді вескыда подчїнајтчө Комі АССР-са государственнөј власт высшөј органјасы.

15-өд статта. Комі АССР-лөн территорияыс оз вермы лоны вежлалөма Комі АССР сөгластөг.

16-өд статта. СССР-са да РСФСР-са законјас олөмө быт пөртанаөс Комі АССР

кө оз лөсав СССР-са да РСФСР-са законкөд, действүтөны СССР-са да РСФСР са законјас.

17-өд статта. Комі АССР-са быд гражданин ем РСФСР-са да СССР-са гражданин.

РСФСР-са да став мукөд Сојузнөј Республикајасса граждана пөлзүтчөны Комі АССР территория вылын Комі АССР-са гражданакөд өткод правојаслөн.

18-өд статта. Комі Автономнөј Сөветскөј Соціалістическөј Республика ведајтөмө пырөны сїјө высшөј власт органјас да государственнөј управленіје органјас ыыр:

а) Комі АССР-лыс Конституціја лөсөдөм, сїјөс РСФСР-са Верховнөј Сөветлөн вынсөдөм вылө пыртөм да сїјөс олөмө нубөдөм бөрсө контролірујтөм;

б) Комі АССР районјас вылө јуклөм, районјасыс да карјасыс границајас урчтөм да РСФСР-са Верховнөј Сөветө вынсөдөм вылө пыртөм;

в) Комі АССР-лөн законодательство;

г) государственнөј пөрадок да гражданылыс правојас охранајтөм;

д) Комі АССР-лыс народнохоҗајственнөј план вынсөдөм;

е) Комі АССР-лыс бюджет вынсөдөм;

ж) государственнөј да меставывса налогјас, сборјас да неналогөвөј доходјас СССР-са да РСФСР-са законодательство серті лөсөдөм;

з) округса, районјасса, карса да сиктсөветјасса бюджетјас олөмө пөртөмөн вескөдлөм;

и) страховөј да сберегательнөј делөбн вескөдлөм;

к) республиканскөј подчївеніјеа промышленнөј, візму овмөсса да төргөвөј предпріјатіејаслөн да организацијајаслөн управлајтөм, а сїз-жө меставывса промышленностөн вескөдлөм;

л) СССР-са да РСФСР-са органјасы подчївеннөј предпріјатіејас состојаніје да управлајтөм бөрсө контрол да вічөдөм;

м) муын, мупышкөсса озырлунјаслөн, вөрјаслөн да вајаслөн пөлзүтчан пөрадок бөрсө СССР-са да РСФСР-са законјас серті контрол да вескөдлөм;

н) карјасса да мукөд населоннөј местајасса жїлішнөј да коммунальнөј овмөсөн, жїлішнөј строїтелствоөн да благоустроїтвөөн вескөдлөм;

о) тујјас стрөйтөм, меставывса транспортнө да меставывса сьязлөн вескөдлөм;

п) уж јылыс СССР-са да РСФСР-са законјас олөмө пөртөм бөрсө контрол;

р) зонвізалун кутан делөбн вескөдлөм;

с) социальнөј обеспеченіје делөбн вескөдлөм;

т) начальнөј да среднеј образованіје делөбн вескөдлөм, высшөј образованіје делө бөрсө контрол да вічөдөм;

у) Комі АССР-са культурно-просветительнөј

КОНСТИТУЦІЯ (Основної закон)

да научної організаціясөн да учреждені-
еясөн вескөдлөм;

ф) фізической култура да спорт делө ко-
тартөм да вескөдлөм;

х) Комі АССР-са судебної органяс ко-
тартөм.

III-өд глава

Комі Автономной Сөветской Социалистической Республикаса Государственной власт- лөн высшөй органяс

19-өд статта. Комі Автономной Сөветской Социалистической Республикаса государственной властлөн высшөй органяс ем Комі АССР-са Верховной Сөвет.

20-өд статта. Комі АССР-са Верховной Сөвет пөртө оломө став правојассө, кодјас-
сөсетөма Комі АССР лы Комі АССР Кон-
ституція 13-өд да 18-өд статтајас серті,
мыјещ најө, Конституція серті, оз пырны
Комі АССР-са Верховной Сөветлы подот-
чотной Комі АССР органяс компетенціяө:
Комі АССР-са Верховной Сөвет Президиум-
лы, Комі АССР-са Народной Комиссарјас
Сөветлы да Комі АССР-са Народной Комис-
сарјатјаслы.

21-өд статта. Комі АССР-са Верховной Сөвет ем Комі АССР-лөн зик өтї законода-
тельной орган.

22-өд статта. Комі АССР-са Верховной Сөвет бөрысө Комі АССР-са гражданаөн
бөрысан округјасын нөль вөса срок кежлө
норма серті: өтїк депутат 4 сурс олыс
вылө.

23-өд статта. Закон лыдысө вынсөдө-
мөн, примітөма-кө сїјсө Комі АССР-са Вер-
ховной Сөветөн увжык гөлдөнас.

24-өд статта. Комі АССР-са Верховной Сө-
ветөн примітөм законјас јөздөсөны комі да
роч кыв вылын Комі АССР-са Верховной
Сөвет Президиумса председател да секре-
тар кырымалөмөн.

25-өд статта. Комі АССР-са Верховной Сөвет
бөрыө Комі АССР Верховной Сөветса
председателөс да сылы кык вежысөс.

26-өд статта. Комі АССР-са Верховной Сө-
ветын председател вескөдлө Комі АССР-
са Верховной Сөвет заседаніејасөн да ве-
дајтө сїјө пышкөсса распорядокөн.

27-өд статта. Комі АССР-са Верховной Сө-
ветлөн сессіјасыс чукөртсөны Комі
АССР-са Верховной Сөвет Президиумөн во-
нас кыкыс.

Внеочередной сессіјас Комі АССР-са
Верховной Сөвет Президиумөн чукөртсөны
сылы колөм серті лїбө Верховной Сөветса
депутатјас којмөд јукөнөн требуетөм серті.

28-өд статта. Комі АССР-са Верховной Сө-
вет бөрыө Комі АССР-са Верховной Сө-
ветлыс Президиум ташөм составөн: Комі
АССР-са Верховной Сөвет Президиумса пред-
седателөс, сылы кык вежысөс, Президиумса
секретарөс да Президиумса 7 шленөс.

29-өд статта. Комі АССР-са Верховной Сө-
ветлөн Президиум аслас став ужын под-
отчотной Комі АССР-са Верховной Сөветлы.

30-өд статта. Комі АССР-са Верховной Сө-
ветлөн Президиум:

а) чукөртө Комі АССР-са Верховной Сө-
ветлыс сессіјас;

б) сетө Комі АССР-са законјас гөгө-
вөдөм, лежалө указјас;

в) нуөдө став јөзлыс јуасөм (референ-
дум);

г) отменајтө Комі АССР-са Народной Ко-
миссарјас Сөветлыс шудјассө да распора-
женіејассө, а сїз-жө ужалыс јөз депутат-
јаслөн окружной, районной да карса совет-
јаслыс шудјассө да распоразеніејассө,
өз-кө најө лөсавны законкөд;

д) Комі АССР-са Верховной Сөвет сессіја-
јас костын мездө должностыс да назначај-
тө Комі АССР-са торја Народной Комиссар-
јасөс Комі АССР-са Народной Комиссарјас
Сөветса председател индөм серті, бөрвылас
Комі АССР-са Верховной Сөветлы вынсө-
дөм вылө сувтөдөмөн;

Сөвет бөрыө мандатной комиссіја, кодї прө-
верајтө Комі АССР Верховной Сөветса де-
путатјаслыс полномочијејассө.

Мандатной комиссіја представитөм серті
Комі АССР-са Верховной Сөвет решајтө
лїбө признајтны полномочијејассө, лїбө кас-
сірујтны торја депутатјасөс бөрыөмсө.

32-өд статта. Комі АССР-са Верховной
Сөвет назначајтө, кор сїјө лыдөө коланаөн,
лүбөј вопрос куза следственной да ревизион-
ной комиссіјас.

Став учрежденіејас да должностной јөз
обязанөс пөртны оломө тајө комиссіјас-
лыс требованіејассө да сетны налы колана
материалјас да документјас.

33-өд статта. Комі АССР-са Верховной
Сөветлөн депутат оз вермы лоны кыскөма
судебної кывкутөмө лїбө арестуетөма Комі
АССР-са Верховной Сөвет сөгластөг, а Комі
АССР-са Верховной Сөвет сөсіјасјас кадко-
ластын—Комі АССР-са Верховной Сөветса
Президиум сөгластөг.

34-өд статта. Комі АССР-са Верховной
Сөветлөн полномочијејас помасөм бөрын
Комі АССР-са Верховной Сөветлөн Прези-
диум назначајтө выл бөрысөмјас Комі
АССР-са Верховной Сөветлөн полномочијејас
помасан лунсан кык төлысса срокис не со-
рөнжык.

35-өд статта. Комі АССР-са Верховной
Сөветлөн полномочијејас помасөм бөрын
Комі АССР-са Верховной Сөветлөн Прези-
диум кутө асыс полномочијејассө вылыс
бөрыөм Комі АССР-са Верховной Сөветөн
Комі АССР-са Верховной Сөветлыс выл
Президиум лөсөдтөг.

36-өд статта. Вылыс бөрыөм Комі АССР-
са Верховной Сөвет чукөртсө Комі АССР-са
Верховной Сөвет важ составса Президиумөн
бөрыөм бөрас төлыс мыстыс не сорөнжык.

37-өд статта. Комі АССР-са Верховной
Сөвет лөсөдө Комі АССР-лыс Правительство
—Комі АССР-са Народной Комиссарјаслыс
Сөвет.

IV-өд глава

Комі Автономной Сөветской Социалистической Республикаса государственной управ- леніе органяс

38-өд статта. Комі Автономной Сөветской
Социалистической Республикаса государственной
властлөн высшөй исполнителной да рас-
поразительной органяс ем Комі АССР-са На-
родной Комиссарјаслөн Сөвет.

39-өд статта. Комі АССР-са Народной Ко-
миссарјаслөн Сөвет кывкутө Комі АССР-са
Верховной Сөвет воғын да сылы подотчот-
ной, а Комі АССР-са Верховной Сөвет сөс-
сіјас костын—Комі АССР-са Верховной
Сөвет Президиум воғын, кодлы подотчот-
ной.

40-өд статта. Комі АССР-са Народной Ко-
миссарјаслөн Сөвет СССР-са, РСФСР-са да
Комі АССР-са законјас, СССР-са, РСФСР-са
Народной Комиссарјас Сөветјаслөн поста-
новленіејас да распоразеніејас подув вы-
лын да најөс оломө пөртөм могыс лежалө
постановленіејас да распоразеніејас да
прөверајтө најөс оломө пөртөмсө.

41-өд статта. Комі АССР-са Народной Ко-
миссарјас Сөветлөн постановленіејасыс да
распоразеніејасыс оломө быт пөртанаөс
Комі АССР-са став терріторіја вылын.

42-өд статта. Комі АССР-са Народной Ко-
миссарјаслөн Сөвет:

а) өтувтө да вескөдлө ужсө Комі АССР-
са Народной Комиссарјатјаслыс да сылы
подведомственной мукөд хожајственной да
культурной учрежденіејаслыс; өтувтө да
прөверајтө ужсө общесојузной да сојузно-
республиканской Народной Комиссарјатјасса
уполномоченнойјаслыс;

б) приміталө мерајас народнохожајственной
план оломө пөртөм куза;

в) приміталө мерајас Комі АССР-са рес-
публиканской да местной бјуджетјас оломө
пөртөм куза;

радөк кутөм куза, государствовыс интерес-
јассө дөрыөм да гражданајаслыс правојассө
охрајтөм куза;

д) вескөдлө да прөверајтө ужсө округса,
рајонјасса да карјасса ужалыс јөз депутат-
јаслөн сөветјас исполнителной комитетјаслыс.

43-өд статта. Комі АССР-са Народной Ко-
миссарјас Сөветлөн ем право отменајтны
округса, рајонјасса да карјасса ужалыс јөз
депутатјас Сөветјас Исполнителной Комитет-
јаслыс решеніејас да распоразеніејас, а
сїз-жө дугөдавны оломө пөртөмыс округса,
рајонјасса да карјасса ужалыс јөз депутат-
јас Сөветјаслыс решеніејассө да распора-
женіејассө.

Комі АССР-са Народной Комиссарјас Сө-
ветлөн ем право отменајтны Комі АССР-са
Народной Комиссарјаслыс прїказјас да ин-
струкціјас.

44-өд статта. Комі АССР-са Народной Ко-
миссарјаслөн Сөвет лөсөдсө Комі АССР-са
Верховной Сөветөн ташөм составөн:

Комі АССР-са Народной Комиссарјас Сө-
ветса председател;

Комі АССР-са Народной Комиссарјас Сө-
ветса председателөс кык вежыс;

Комі АССР-са Государственной Планөвөй
Комиссіјаса председател;

Комі АССР-са Народной Комиссарјас:

Вөр промышленност куза;

Вїзму ужалөм куза;

Финансјас куза;

Пышкөсса төргуетөм куза;

Пышкөсса делөјас куза;

Јустіціја куза;

Ҷонвічалун кутөм куза;

Просвещеніе куза;

Местной промышленност куза;

Коммунальной өвмөс куза;

Соціальной обеспеченіе куза;

дорожной управленіејас начальник;

Заготовкајас куза СССР Комитетса упол-
номоченной;

Искусство делөјас куза Управленіејас на-
чалник.

45-өд статта. Комі АССР-са правительствө
лїбө Комі АССР-са Народной Комиссар, код-
лы вөчөма јуалөм Комі АССР Верховной
Сөветса депутатөн, обязанөс кујим лунја
срокис не сорөнжык сетны кывјөн лїбө
гїжөмөн вөчакыв Комі АССР-са Верховной
Сөветын.

46-өд статта. Комі АССР-са Народной
Комиссарјас вескөдлөны Комі АССР ком-
петенціјаө пырыс государственной управле-
ніе јукөнјасөн, РСФСР-са да Комі АССР-са
Конституція серті.

47-өд статта. Комі АССР-са Народной
Комиссарјас соответствующей Народной
Комиссарјатјас компетенціја пределјасын
СССР-са РСФСР-са да Комі АССР-са закон-
јас, СССР-са, РСФСР-са да Комі АССР-са
Народной Комиссарјас Сөветлөн постанов-
леніејас да распоразеніејас, РСФСР-са На-
родной Комиссарјаслөн прїказјас да инструк-
ціјас подув вылын да најөс оломө пөртөм
могыс лежалөны прїказјас да инструкціјас
да прөверајтөны најөс оломө пөртөмсө.

48-өд статта. Комі АССР-са Народной Ко-
миссарјатјас вескөдлөны налы поручитөм го-
сударственной управленіе јукөнјасөн, кызї
Комі АССР-са Народной Комиссарјас Сөвет-
лы, сїзі і РСФСР-са соответствующей На-
родной Комиссарјатјаслы подчінајтөмөн.

V-өд глава

Государственной властлөн меставывса органяс

49-өд статта. Округјасын, рајонјасын, кар-
јасын, посолокјасын, сїктјасын, деревняја-
сын государственной власт органјасыс—ужа-
лыс јөз депутатјаслөн Сөветјас.

50-өд статта. Ужалыс јөз депутатјаслөн
округса, рајонјасса, карјасса, посолокјасса,
сїктјасса Сөветјас бөрысөсөны округса, ра-
јонса, карса, посолокса, сїктса, деревнаса
ужалыс јөзөн 2 вөса срок кежлө.

51-өд статта. Ужалыс јөз депутатјаслөн
Сөветјас (округса, рајонса, карса, посолок-

КОНСТИТУЦІЯ (Основної закон)

са, сіктса) вескідлөнны культурно-політичской да хозайственої строїтелствої асланыс терріторія вылын, урчітөнны местной бјуджет, вескідлөнны налы подчінаїтём управленїе органјас ужон, обеспечиваїтөнны государственной пбрадок охранаїтём, отсасөнны страналыс дорјасан вын јонмодомлы, обеспечиваїтөнны законјас соблудаїтём да гражданалыс правојас охранаїтём.

52-од статта. Ужалыс јоз депутатјаслөн Свіетјас приміталөнны шумјас да септалөнны распораженїејас СССР-са, РСФСР-са да Комі АССР-са законјасон налы сетём правојас пределјасын.

53-од статта. Ужалыс јоз депутатјас округса, рајонјасса, карјасса да сіктјасса Свіетјаслөн исполнїтельной да распорадїтельной органјасыс емос наон бдрјом исполнїтельной комїтетјас ташом составон: председател, сіјос вежысјас, секретар да шленјас.

54-од статта. Негырыс сіктјасын сіктјасса ужалыс јоз депутатјас свїетјаслөн исполнїтельной да распорадїтельной органыс ем наон бдрјом председател, сіјос вежыс да секретар.

55-од статта. Ужалыс јоз депутатјас Свіетјаслөн Исполнїтельной Комїтетјас (округса, рајонса, карса, посолокса, сіктса) пдртөнны олмом культурно-політичской да хозайственої строїтелствої вескідлом асланыс терріторія вылын ужалыс јоз депутатјас соответствуюшщой Свіетјаслөн да вылынжык сулалыс государственной органјаслөн решенїејас подув вылын.

56-од статта. Ужалыс јоз депутатјас рајонјасса Свіетјаслөн да округса ужалыс јоз депутатјас Свіетјаслөн сессїајасыс чукбртсөнны најо исполнїтельной комїтетјасон вонас 6-ыс не шочжыка.

57-од статта. Ужалыс јоз депутатјас карјасса да сіктјасса Свіетјаслөн сессїајасыс чукбртсөнны најо исполнїтельной органјасон тдыснас бтыкыс не шочжыка, а кочевой рајонјасын кык тдысын бтыс не шочжыка.

58-од статта. Округса, рајонјасса да карјасса ужалыс јоз депутатјаслөн Свіетјас сессїајасыс заседанїејасо нуддом могус сессїа кад кежло бдрјоны председателос да секретарос.

59-од статта. Сїктсвіетса председател чукбртс сіктса Свіетос да нуддо заседанїејасо.

60-од статта. Ужалыс јоз депутатјас Свіетјаслөн исполнїтельной органјасыс вескыда подотчотнойос кычі најос бдрјыс ужалыс јоз депутатјас Свіетлы, січі і ужалыс јоз депутатјас вылынжык сулалыс Свіетса исполнїтельной органы.

61-од статта. Ужалыс јоз депутатјас Свіетјаслөн вылынжык сулалыс исполнїтельной комїтетјаслөн ем право отменаїтны улынжык сулалыс исполнїтельной комїтетјаслыс решенїејасо да распораженїејасо да дугодавны олмом пдртөмыс ужалыс јоз депутатјас улынжык сулалыс Свіетјаслыс решенїејасо да распораженїејасо.

62-од статта. Ужалыс јоз депутатјас вылынжык сулалыс Свіетјаслөн ем право отменаїтны ужалыс јоз депутатјас улынжык сулалыс Свіетјаслыс да најо исполнїтельной комїтетјаслыс решенїејасо да распораженїејасо.

63-од статта. Ужалыс јоз депутатјас Округса Свіетлөн Исполнїтельной Комїтет котырто ташом отделјас:

- Вїзму овмос куза;
- Фїансјас куза;
- Пышкоссса торгуетём куза;
- Хонвізалун кутём куза;
- Народной образованїе куза;
- Местной промышленност куза;
- Коммунальной овмос куза;
- Соціальной обеспеченїе куза;
- Дорожной;
- Общдой;
- Плановой комїссїа;
- Кадрјаслөн сектор исполкомса председател бердын.

64-од статта. СССР-са да РСФСР-са законјас подув вылын, Комі АССР-са Верховной Свіет вынсоддом, пышкосса делјас куза Народной Комїссарїат вермо котыргны асыс управленїе ужалыс јоз депутатјас округса свїет бердын.

ругса Свіетлөн отделјас асланыс ужын подчінаїтчөнны, кычі ужалыс јоз депутатјас Округса Свіетлы да сіјо исполнїтельной комїтетлы, січі і Комі АССР-са соответствуюшщой Народной Комїссарїатлы.

66-од статта. Ужалыс јоз депутатјаслөн рајонјасса Свіетјас котыртоны исполнїтельной комїтетјаслыс ташом отделјас:

- Вїзму овмос куза;
- Народной образованїе куза;
- Фїансјас куза;
- Пышкоссса торгуетём куза;
- Хонвізалун кутём куза;
- Соціальной обеспеченїе куза;
- Общдой;
- Дорожной;
- Плановой комїссїа;
- Кадрјаслөн сектор исполкомса председател бердын, да сыыс кычі, рајонса овмос аслысполослун серті, Комі АССР Верховной Свіетса презїдїумон вынсоддом, ужалыс јоз депутатјаслөн рајонјасса свїетјас котыртоны ташом отделјас: коммунальной да местной промышленност куза.

67-од статта. Рајон условїејас серті, СССР да РСФСР законјас подув вылын, Комі АССР Верховной Свіет презїдїумон вынсоддом, пышкоссса делјас куза Народной Комїссарїат котыртало ужалыс јоз депутатјаслөн рајонјасса Свіетјас бердо асыс управленїејас.

68-од статта. Ужалыс јоз депутатјас рајонјасса Свіетјаслөн отделјас подчінаїтчөнны асланыс ужын кычі ужалыс јоз депутатјаслөн рајонса Свіетлы да сіјо исполнїтельной комїтетлы, січі і Комі АССР-са соответствуюшщой Народной Комїссарїатлы.

69-од статта. Печора округвса рајонјасын ужалыс јоз депутатјас рајонјасса Свіетјаслөн отделјас асланыс ужын подчінаїтчөнны кычі ужалыс јоз депутатјаслөн рајонса Свіетлы да сіјо исполнїтельной комїтетлы, січі і Округса исполнїтельной комїтетса соответствуюшщой отделлы.

70-од статта. Ужалыс јоз депутатјаслөн карса Свіет котырто исполнїтельной комїтетлыс ташом отделјас:

- Фїансјас куза;
- Коммунальной овмос куза;
- Пышкоссса торгуетём куза;
- Хонвізалун кутём куза;
- Народной образованїе куза;
- Соціальной обеспеченїе куза;
- Общдой;
- Плановой комїссїа;
- Кадрјаслөн сектор исполкомса председател бердын

да, сыыс кычі, карса промышленност, сіјо карса да кар бердса овмос аслысполослунјас серті:

- Местной промышленност куза;
- Вїзму овмос куза.

71-од статта. Ужалыс јоз депутатјас карјасса Свіетјаслөн отделјас подчінаїтчөнны асланыс ужын кычі ужалыс јоз депутатјаслөн карса Свіетлы да сылөн исполнїтельной комїтетлы, січі-жб і ужалыс јоз депутатјаслөн рајонной свїетса соответствуюшщой отделлы.

72-од статта. Сыктывкар карса ужалыс јоз депутатјас Свіетлөн отделјас асланыс ужын подчінаїтчөнны кычі Сыктывкарса ужалыс јоз депутатјас Свіетлы да сіјо исполнїтельной комїтетлы, січі і вескыда Комі АССР-са соответствуюшщой Народной Комїссарїатлы.

VI-од глава

Комі Автономной Свіетской Соціалістической республікалөн бјуджет

73-од статта. Комі Автономной Свіетской Соціалістической Республікалөн бјуджет вочсб Комі АССР-са Народной Комїссарјас Свіетон да сетсб сын Комі АССР-са Верховной Свіетон вынсоддом выло.

Комі АССР-са Верховной Свіетон вынсоддом бјуджет Комі АССР-лөн јоздсб ставлы тддом выло.

74-од статта. Комі АССР-са Верховной

ладываїтб Верховной Свіетлы Комі АССР-са бјуджет куза асыс заключенїе.

75-од статта. Комі АССР-лыс бјуджет олмом пдртөм јылыс отчет вынсодсб Комі АССР-са Верховной Свіетон да јоздсб ставлы тддом выло.

76-од статта. Комі АССР-са бјуджетб, округса, рајонјасса, карјасса, посолоковой да сіктјасса Свіетјаслөн местной бјуджетјасб пыртсөнны местной хозайствоыс доходјас, отчїсленїејас најо терріторія вылын поступаїтны государственной доходјасыс, а січі-жб меставысвса налогјасыс да сборјасыс поступленїејас, СССР-са да РСФСР-са законодательствоон урчігом размерјасын.

VII-од глава

Суд да прокуратура

77-од статта. Комі Автономной Свіетской Соціалістической Республікаын правосудїе пдртсб олмом народной судјасон, Комі АССР-са Верховной Судон, СССР-са Верховной Свіет шум серті лосддом СССР-са спеціальной судјасон.

78-од статта. Став судјасын делбјассб відлаломыс нудсбб народной заседателјас участвуетомон, сещом случајасын кычі, кодјасос спеціальной индом законон.

79-од статта. Комі АССР-са Верховной Суд ем Комі АССР-са высшой судейной орган. Комі АССР-са Верховной Суд выло пуктысбб Комі АССР-са став судейной органјас судейной уж бдрса вїздом (надзор).

80-од статта. Комі АССР-са Верховной Суд бдрјысбб Комі АССР-са Верховной Свіетон вїт вога срок кежло.

81-од статта. Народной судјас бдрјысббонны рајонса гражданаон всеобщдой, вескыд да равной бдрјысан право подув вылын гусбн гдлосудтомон—куїім вога срок кежло.

82-од статта. Комі АССР-ын судопроїзводство нудсбб комї кыв вылын, сіјо мортјаслы, кодјас оз тддны тајб кывсб, делб материалјасон переводчик пыр тывыјб тдмддом обеспечитомон, а січі-жб суд вылын аскывдон выступаїтны право обеспечитомон.

83-од статта. Комі АССР-са став судјасын делб відлаломыс вога, мыјещ законон абу урчітөма таыс кежомјас, мыжданалы дорјом выло право обеспечитомон.

84-од статта. Суддајас независимдойс да подчінаїтчөнны сдын законы.

85-од статта. Став Народной Комїссарїатјасон да налы подведомственной учрежденїејасон, січі-жб кычі і торја должностной мортјасон, а січі-жб гражданаон Комі АССР-са терріторія вылын законјас стдч олмом пдртөм бдрса высшой надзор пдртсб олмом кычі СССР-са Прокуророн вескыда, січі і РСФСР-са Прокурор да Комі АССР-са Прокурор пыр.

86-од статта. Комі АССР-са Прокурор назначаетсб СССР-са Прокуророн вїт вога срок кежло.

87-од статта. Комі АССР Округса, рајонјасса да карјасса прокурорјас назначаетсбны РСФСР-са Прокуророн СССР-са Прокурор вынсоддомон вїт вога срок кежло.

88-од статта. Прокуратуралөн органјас пдртөны олмом асыныс ужсб меставысвса некушдом органјасан завїтгдг, подчінаїтчөнны сдын СССР-са да РСФСР-са Прокурорлы.

VIII-од глава

Гражданалөн основной правојас да објазанностјас

89-од статта. Комі Автономной Свіетской Соціалістической Республікаса гражданалөн ем уж выло право, мод ногон-кб гарантірованной уж получїтөм выло право, најо уж лыд, да качество серті дон мынтөмон.

Уж выло право обеспечиваїтсб народной овмос социалістической котыртөмон, свїетской обществоса производїтельной вынјас

